

Uitspraak strafzaak schietpartij 24 Oktoberplein Utrecht

Samenvatting

20 maart 2020

1. Aanleiding

De rechtbank heeft heden, 20 maart 2020, in de strafzaak tegen [verdachte] vonnis gewezen.

Hierna volgt een informele samenvatting van de belangrijkste overwegingen en beslissingen. Dat

vonnis is digitaal terug te vinden op de website van de Rechtspraak onder vermelding van: ECLI:NL:RBMNE:2020:1046.

2. Inleidend

Op 18 maart 2019 – drie dagen nadat Christchurch, Nieuw Zeeland en de wereld zijn opgeschrikt door een terroristische aanslag – is ook in Utrecht een aanslag gepleegd, die de stad en ook het land ernstig heeft geschokt. Die dag is verdachte een tram ingestapt en hij heeft vervolgens met een pistool gericht het vuur geopend op argeloze passagiers in die tram. Nadat hij die tram had verlaten heeft hij nogmaals geschoten, ook gericht op personen. Dit ernstig gewelddadig handelen ging vergezeld van zijn aanroepen van Allah.

Als gevolg daarvan hebben vier personen het leven gelaten, zijn anderen ernstig gewond geraakt en hebben velen zich zeer bedreigd gevoeld. In verdachtes (vlucht)auto is een brief aangetroffen met daarop een door hem handgeschreven tekst, waarin Allah wordt geprezen. Dit alles heeft al snel het in de samenleving ontstane beeld van die aanslag versterkt: een terroristische aanslag.

Na zijn aanhouding heeft de politie op verdachtes aanwijzen een pistool met geluiddemper inbeslaggenomen. Die geluiddemper bleek te zijn beschreven met teksten die dat beeld ondubbelzinnig hebben bevestigd.

De opsporing in deze zaak is uitgebreid geweest. Er is – naast wat door de Algemene Inlichtingen en Veiligheidsdienst zal zijn ondernomen en verricht – politie en justitie uiteraard zeer veel aan gelegen geweest zoveel mogelijk vaststellingen te kunnen doen. Over de feitelijke gang van zaken, de kring van mogelijk bij de aanslag betrokken personen, wat verdachte met zijn handelen heeft beoogd, en wat zijn onderliggend motief is geweest. Het door de officier van justitie aan de rechtbank voorgelegde dossier heeft de basis van het door de rechtbank verrichte onderzoek gevormd.

Dat onderzoek ter terechtzitting heeft gedurende een aantal dagen plaatsgevonden. De aan (het verloop van) dat onderzoek te geven typering is er één van onmiskenbaar grote beladenheid. Een groot aantal slachtoffers heeft het spreekrecht uitgeoefend en ieder van hen heeft op eigen wijze indringend verwoord hoe diep het toegebrachte leed is, dat levens zijn verwoest of ernstig zijn ontregeld.

De verdachte heeft tijdens het vooronderzoek een in de kern bekende verklaring afgelegd. Rechtsbijstand heeft hij consequent geweigerd. De rechtbank heeft uiteindelijk toepassing gegeven aan de wettelijke regeling die is gegeven voor de berechting van personen bij wie een gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van de geestvermogens wordt vermoed. Als gevolg daarvan was de rechtbank gehouden aan hem een raadsman toe te voegen. Deze raadsman heeft zijn taak uitgeoefend, volgens zijn mededeling varend op louter zijn eigen kompas: verdachte heeft hardnekkig geweigerd om enig overleg met hem te hebben.

Ter zitting heeft de verdachte nagenoeg geen antwoord willen geven op aan hem gestelde vragen. Zijn aanwezigheid op die zittingen is allesbehalve rimpelloos geweest. Naar die zittingen is hij steeds op bevel van de rechtbank tegen zijn wil meegebracht. En ter zitting heeft hij geen gelegenheid onbenut gelaten om vorm en inhoud te geven aan zijn ondubbelzinnige afkeer van alles en iedereen die hij met zoveel woorden schaart onder de noemer democratie: de officier van justitie, de rechtbank, en de aan hem toegevoegde raadsman. Hij heeft hen bovendien verwenst en bespuwd, letterlijk en figuurlijk.

Maar die uitingen verbleken bij het door verdachte vertoonde gedrag tijdens het door slachtoffers uitgeoefende spreekrecht. Hij heeft niet nagelaten ook hen te provoceren en beschimpen. In zoverre heeft hij zelfs ter terechtzitting nog leed toegevoegd.

Het is op de grondslag van die zittingen waarop de rechtbank recht doet en vonnis wijst. De rechtbank markeert met zoveel woorden en ten overvloede dat de hierboven gegeven duiding van verdachtes gedrag ter terechtzitting slechts is gegeven in het bestek van een beschrijving van het verloop van de behandeling van de zaak. Waar het de door de rechtbank in dit vonnis te geven beslissingen betreft kent de rechtbank aan dat gedrag slechts betekenis toe indien en voor zover daarvan blijkt uit de gebezigde motiveringen.

Het door de officier van justitie en de raadsman gevoerde debat is door hen toegespitst op de straftoemeting en op het zeer aanzienlijke aantal vorderingen van benadeelde partijen.

3. Het bewijs, de kwalificatie en de strafbaarheid daarvan

Daarover kan de rechtbank betrekkelijk kort zijn. Door verdachte is vrijwel gelijk na zijn aanhouding toegegeven dat hij voor de aanslag verantwoordelijk is. Door de raadsman is op het punt van het bewijs geen verweer gevoerd. De rechtbank heeft in het schriftelijke vonnis bij de bespreking van het bewijs nog beschouwingen gewijd aan de onderdelen *voorbedachte raad* en *terroristisch oogmerk*. Deze aspecten maken deel uit van de beschuldigingen die door de officier van justitie aan de rechtbank zijn voorgelegd.

De conclusies die de rechtbank m.b.t. het bewijs trekt zullen niet verrassen: alle beschuldigen acht de rechtbank bewezen.

Moord op [slachtoffer 1], [slachtoffer 2], [slachtoffer 3] en [slachtoffer 4], gepleegd met een terroristisch oogmerk.

Poging tot moord op [slachtoffer 5], [slachtoffer 6] en [slachtoffer 7], gepleegd met een terroristisch oogmerk.

Bedreiging van 17 personen met een terroristisch misdrijf

Mishandeling door het geven van een kopstoot aan een medewerker van een Penitentiaire Inrichting.

Niet is gebleken dat verdachte daarvoor niet strafbaar is, zodat aan hem door de rechtbank een straf kan worden opgelegd.

4. De schade: civiele vorderingen en schadevergoedingsmaatregel

Door veel slachtoffers zijn in deze strafzaak civiele vorderingen ingesteld. Deze vorderingen zijn op de zittingen toegelicht, en door de officier van justitie en de verdediging is ook daarover een debat gevoerd. Op dat debat is nog door de benadeelde partijen bij monde van hun advocaten gereageerd.

Bij de beantwoording van de vraag of die vorderingen kunnen toegewezen speelt een aantal civielrechtelijke leerstukken een rol.

In het bijzonder de onderwerpen shockschade, affectieschade en causaliteit. De beslissingen en de motiveringen daarvan zijn in het vonnis terug te lezen.

5. De straf: levenslang? Of tijdelijke gevangenisstraf, met TBS?

Op dit zwaartepunt van de zaak is het inhoudelijke debat tussen de officier van justitie en de raadsman vooral gevoerd. De officier van justitie heeft gerekwireerd tot oplegging van de levenslange gevangenisstraf. De raadsman heeft aangevoerd dat het Europees verdrag tot bescherming van de rechten van de mens (EVRM) in dit geval daaraan in de weg staat. Hij meent dat er alleen ruimte is voor oplegging van een tijdelijke gevangenisstraf, in combinatie met de maatregel van TBS.

De rechtbank zal uiteenzetten welke straf in beginsel passend is. Vervolgens beoordeelt de rechtbank de verweren van de verdediging beoordelen en komt tot een eindconclusie.

Welke straf is passend?

Verdachte heeft op klaarlichte dag in Utrecht in een tram dood en verderf gezaaid. Met geen ander doel dan het nemen van levens is hij, vermomd als normale passagier, die tram ingestapt. Vervolgens heeft hij een pistool tevoorschijn gehaald, waarmee hij onder het aanroepen van zijn god Allah op koelbloedige wijze op argeloze passagiers heeft geschoten, niet eenmaal maar vele malen, in het luttele tijdsbestek van twee minuten. Vervolgens heeft hij ook buiten die tram nog kogels afgevuurd. Een bestuurder in een stilstaande auto heeft hij gericht beschoten, en hij heeft vele anderen met de dood bedreigd. Vervolgens is hij in een door een gevluchte bestuurder achtergelaten auto gestapt en heeft hij zich – ook toen nog schietend – uit de voeten gemaakt.

Met zijn huiveringwekkende daden heeft verdachte van vier personen het leven genomen, heeft hij twee personen zeer ernstig letsel toegebracht, en heeft hij velen, in en buiten die tram, enorme vrees aangejaagd. In het verlengde daarvan ligt het diepe en onomkeerbare leed dat verdachte de naasten van de slachtoffers heeft berokkend. De door spreekgerechtigde slachtoffers ter terechtzitting afgelegde verklaringen getuigen van de diepte en omvang van dat leed. Voor de levens van nabestaanden is dat leed verwoestend geweest, andere slachtoffers zijn figuurlijk opgekrabbeld, en proberen met vallen en opstaan de draad van het leven weer enigszins op te pakken.

In een daarvan verder verwijderd maar daardoor niet minder betekenisvol verband heeft verdachte met de door hem gepleegde aanslag de samenleving ernstige vrees aangejaagd: voor de bewoners van de stad Utrecht stond de tijd stil, en ook in Nederland heeft hij een schok van ontzetting teweeggebracht. De rechtbank gaat ervan uit dat dit alles precies is wat verdachte met zijn terroristische aanslag moet hebben beoogd: het veroorzaken van een golf van angst en ontzetting, in die stad en in het land.

Verdachte heeft zijn handelen gerechtvaardigd door zijn werkelijkheid te reduceren tot een onwerkelijk rechtlijnig "wij" tegenover "jullie": *wij moslims*, worden wereldwijd vernietigd door *jullie, democraten*.

En die gedachte rechtvaardigt voor verdachte zijn uiterst gewelddadig handelen en hij vindt de legitimatie daarvoor in wat zijn geloofsovertuiging hem blijkbaar ingeeft. En in wezen is daarmee de kous voor hem af.

Zo handelend abstraheert verdachte volstrekt van het menselijke, zowel waar het zijn eigen gedrag betreft, als wat door individuele slachtoffers en nabestaanden wordt gevoeld.

Behalve een schriftelijke en een mondelinge verklaring tijdens het vooronderzoek, heeft verdachte geen vragen willen beantwoorden. Zijn houding ter zitting is kennelijk ingegeven door zijn verklaarde en onverholen weerzin tegen alles wat hij onder het begrip democratie schaaft: de officier van justitie, de rechtbank, en de door de rechtbank tegen zijn zin aan hem toegevoegde raadsman.

In dat licht bezien wekt het geen verbazing dat verdachte op geen enkel moment blijk heeft gegeven van spijt of berouw van zijn daden. Integendeel, hij heeft bij gelegenheid van het afleggen van hun verklaringen een aantal slachtoffers geprovoceerd, door (non)verbaal te honen en beschimpen. Zo bezien heeft hij zelfs ter zitting nog leed toegevoegd.

Uit het onderzoek is gebleken dat verdachte is geradicaliseerd. Dat blijkt niet alleen uit de aard van de bewezen geachte misdrijven, maar ook uit wat het onderzoek verder heeft uitgewezen. Uit door getuigen afgelegde verklaringen over verdachtes gedrag gedurende de maanden die aan zijn aanslag vooraf zijn gegaan, blijkt onmiskenbaar van een verharding van zijn gedrag en standpunten. Daarop heeft hij zich nauwelijks aanspreekbaar getoond. Ook stille getuigen dragen aan dat beeld bij: aangetroffen geschriften en boeken, te relateren aan wat hij zegt te geloven, en die op hun inhoud beoordeeld als extreem kunnen worden gelabeld.

Alles overziend kan de conclusie geen andere zijn dan dat verdachte pal stond en nog steeds pal staat voor wat hij op 18 maart 2019 heeft aangericht. Dat volgt ook uit de inhoud van afgeluisterde en opgenomen gesprekken die hebben plaatsgehad en waaraan verdachte in detentie heeft deelgenomen. Niet alleen een vooral religieus gekleurde tevreden berusting in zijn lot, maar ook een panoramisch vergezicht, waarin hij voor zichzelf een vervolg van het daadwerkelijk begaan van terroristisch geweld ziet, wanneer hij zich op vrije voeten bevindt.

Over de persoon van verdachte is na zijn verblijf in het Pieter Baan Centrum (PBC) door deskundigen gerapporteerd. Het onderzoek is in sterke mate beperkt door de gebrekkige medewerking die verdachte aan dat onderzoek heeft verleend. Ondanks die beperkingen is het voor die deskundigen toch mogelijk gebleken hun bevindingen te voorzien van onderbouwde conclusies.

Bij verdachte is naar hun deskundige mening sprake van een persoonlijkheidsstoornis met narcistische en antisociale kenmerken, en hij functioneert op een zwakbegaafd intelligentieniveau. Het onderzoek heeft geen aanwijzingen opgeleverd dat verdachtes

geloofsopvatting van doen heeft met psychiatrische problematiek. Deze vaststellingen over verdachtes persoon waren volgens de deskundigen van betekenis in aanloop naar en ook toen hij de bewezen geachte feiten pleegde. Het onderzoek is beperkt gebleven, doordat verdachte daaraan maar zeer beperkt heeft meegewerkt. Een milieuonderzoek is niet van de grond kunnen komen. Door die beperkingen hebben de deskundigen geen volledig zicht kunnen krijgen op de precieze aard en omvang van verdachtes pathologie in de bewezen geachte feiten. Zij menen dat het feit dat verdachte zich in toenemende mate op zijn geloof richtte en dat hij daarin radicaliseerde, niet zozeer voorkomt uit een groei en rijping van innerlijke geloofsovertuigingen, maar meer vanuit frustratie over eigen tekortkomingen en mislukkingen in het leven. Het bood hem als het ware een nieuwe identiteit waarmee hij alsnog grip op zijn leven probeerde te krijgen. Anders gezegd: radicaliseren en het omarmen van extremistische standpunten als een onbewuste strategie om met problemen en tegenslagen in zijn leven om te gaan.

Het herhalingsgevaar is door de deskundigen als matig tot hoog omschreven. De deskundigen zien aangrijpingspunten voor behandeling van verdachte. Indien het streven is om hem uiteindelijk te laten resocialiseren dient die voorafgaande noodzakelijke behandeling in een opgelegd kader plaats te vinden: uitsluitend in het kader van een terbeschikkingstelling met dwangverpleging, zo schrijven die deskundigen in hun rapport.

De rechtbank neemt die conclusies over stoornis en toerekening over. Dat geldt niet voor de inschatting van het herhalingsgevaar. De bevindingen van de deskundigen, gevoegd bij wat na de rapportage uit de mond van verdachte is opgetekend (bij gelegenheid van opgenomen vrouwelijke communicatie) maken dat de rechtbank het herhalingsgevaar als hoog inschat.

Een tijdelijke gevangenisstraf, ook de maximale, doet onvoldoende recht aan de aard en ernst van de door verdachte gepleegde misdrijven en de met strafoplegging na te streven doelen. Die doelen zijn vergelding en beveiliging van de samenleving. Met de strafoplegging in deze zaak beoogt de rechtbank bovendien anderen ervan te weerhouden over te gaan tot het plegen van dergelijke misdrijven. Dat die misdrijven aan verdachte in verminderde mate kunnen worden toegerekend maakt dit oordeel niet anders. Dit, gezien in het licht van wat is gebleken over de aard van de bij verdachte vastgestelde stoornis en het gewicht van het ondanks die stoornis en dat IQ aan hem te maken verwijt.

Al het voorgaande voert de rechtbank tot de slotsom dat de rechtbank in beginsel geen ruimte aanwezig acht voor de oplegging van een andere gevangenisstraf dan de levenslange.

De rechtbank heeft vervolgens de verweren van de verdediging tegen die strafoplegging beoordeeld.

Bespreking van het straftoemetingsverweer

De raadsman heeft bepleit dat de rechtbank zal afzien van het aan verdachte opleggen van die levenslange gevangenisstraf. Volgens de raadsman staan daaraan bezwaren in de weg die de rechtbank heeft beoordeeld als volgt.

Het eerste bezwaar

Wringt de berechting met toepassing van de regeling van Boek IV, Titel IIA van het Wetboek van Strafvordering met het opleggen van een levenslange gevangenisstraf?

De rechtbank heeft bij beslissing van 28 november 2019 op de voet van een voor dat geval geschreven bepaling uit het Wetboek van Strafvordering het vermoeden uitgesproken, dat de geestvermogens van de verdachte gebrekkig ontwikkeld zijn, en dat hij daardoor niet in staat is zijn belangen behoorlijk te behartigen.

De rechtbank stelt voorop, dat die beslissing een uitsluitend procesrechtelijke betekenis heeft: een bijzondere regeling over de procedure treedt daardoor in werking. Daaraan doet niet af dat de rechtbank toen een beslissing heeft gegeven in de vorm van het vermoeden van de gebrekkige ontwikkeling van verdachtes geestvermogens.

De vraag of, en zo ja welk gewicht in de sleutel van de oplegging van straf en/of maatregel toekomt aan wat door deskundigen is gerapporteerd over verdachtes psychische constitutie, is naar zijn aard wezenlijk anders. Daarom staat het in zoverre geheel los van wat in de sleutel van dat rechterlijk vermoeden door de rechtbank bij beslissing is verklaard. Alleen al daarom is van het door de raadsman bedoelde wringen geen sprake.

Dat oordeel wordt niet anders als die beslissing en de motivering daarvan wordt teruggelezen. Daaruit blijkt ondubbelzinnig dat de opportuniteit van het ambtshalve geven van die beslissing door de rechtbank is gestoeld op de waarborgen van artikel 6 EVRM. Daarbij ging het om (het afstand doen van) rechtsbijstand door verdachte, in een zaak als deze, waarin voor hem zeer veel op het spel staat. Een gevolg van het toepassen van die bijzondere strafvorderlijke regeling is de wettelijke verplichting voor de voorzitter om een raadsman aan de verdachte toe te voegen. En aan die verplichting is gevolg gegeven. En dat die toegevoegde raadsman zich van die – voor hem als raadsman erg lastige – taak heeft gekweten, is genoegzaam gebleken. Kortom: de rechtbank verwerpt dit onderdeel van het verweer.

Het tweede en derde bezwaar

Gaat de oplegging van een levenslange gevangenisstraf slecht samen met de door de aan het PBC verbonden deskundigen vastgestelde verminderde toerekeningsvatbaarheid van verdachte?

Het door die deskundigen bij de verdachte vastgestelde lage IQ heeft vermoedelijk in aanzienlijke mate bijgedragen aan zijn beslissing de bewezen geachte feiten te plegen. Dient dat aspect in de strafmaat te worden verdisconteerd?

De rechtbank zal deze twee onderdelen van het gevoerde verweer gezamenlijk bespreken.

Er zijn in het algemeen gevallen denkbaar, waarin een gemeten IQ en/of de aard en ernst van een bij een verdachte vastgestelde gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis zijn strafrechtelijke verwijtbaarheid zodanig doen verbleken, dat hij weliswaar wél strafbaar is, maar de verwijtbaarheid van zijn handelen daardoor in zeer sterke mate wordt gerelativeerd. In zo'n geval kan het daarom zijn, dat de rechter afziet van het opleggen van een levenslange gevangenisstraf en wél overgaat tot het opleggen van een

tijdelijke gevangenisstraf, in het voorkomende geval gecombineerd met de maatregel van TBS.

Wat door die deskundigen ten aanzien van verdachte als zodanig is gemeten (IQ) en vastgesteld (persoonlijkheidsstoornis) maakt niet, dat het hierboven als denkbaar omschreven geval zich in deze zaak voordoet. Door de verdediging is in argumentatieve zin op dit punt ook niet meer aangevoerd wat door de rechtbank bij haar beoordeling moet worden betrokken. Dit betekent dat de rechtbank ook deze onderdelen van het verweer verwerpt.

Het vierde en de kern van het bezwaar

Staat artikel 3 EVRM in de weg aan oplegging van levenslange gevangenisstraf: een onmenselijke bestraffing?

De raadsman heeft deze vraag onder verwijzing naar de inhoud van het rapport bevestigend beantwoord. Door die aan het PBC verbonden deskundigen is over verdachte gerapporteerd dat bij hem sprake is van een persoonlijkheidsstoornis met narcistische en antisociale kenmerken. Daarbij komt, dat verdachte op een zwakbegaafd intelligentieniveau functioneert. Het herhalingsgevaar is door die deskundigen als matig tot hoog omschreven. De deskundigen zien aangrijpingspunten voor behandeling van verdachte. Indien het streven is om verdachte uiteindelijk te laten resocialiseren dient die voorafgaande noodzakelijke behandeling in een opgelegd kader plaats te vinden, uitsluitend in het kader van een terbeschikkingstelling met dwangverpleging, zo schrijven die deskundigen in hun rapport.

De raadsman ziet in deze vaststellingen en prognoses een absolute belemmering voor de rechtmatige oplegging van een levenslange gevangenisstraf. Immers, naast een levenslange gevangenisstraf is geen plaats voor de maatregel van TBS, die naar zijn aard is gericht op verdachtes terugkeer in de samenleving. Omdat de pathologie van verdachte meebrengt dat hij zich niet vrijwillig zal laten behandelen zal daardoor zijn stoornis blijven bestaan, met als gevolg dat ook het herhalingsgevaar blijft bestaan. Dit betekent dat voor verdachte op het moment van opleggen van die straf slechts een theoretische kans bestaat dat hij ooit weer op vrije voeten zal komen. Kortom, een straf die feitelijk niet verminderbaar is, en dan is zo'n straf in strijd met artikel 3 EVRM – het verbod tot het onderwerpen van iemand aan een onmenselijke of vernederende bestraffing - , aldus de raadsman.

De rechtbank stelt voorop, dat de Hoge Raad heeft geoordeeld dat het Nederlands recht voorziet in een zodanig stelsel van herbeoordeling op grond waarvan in de zich daarvoor lenende gevallen kan worden overgegaan tot verkorting van de levenslange gevangenisstraf. Dat betekent dat de oplegging van de levenslange gevangenisstraf op zichzelf niet in strijd is met het verbod van artikel 3 EVRM.

Verder kan niet worden gezegd dat voor verdachte onvoldoende duidelijk is welke criteria worden aangelegd bij de procedure van herbeoordeling. Bij de (ambtshalve) beoordeling van de mogelijkheid tot gratieverlening komt het aan op de vraag of verdere tenuitvoerlegging van de levenslange gevangenisstraf niet langer gerechtvaardigd is. Daarbij komt betekenis toe aan het gedrag en de ontwikkeling van de veroordeelde gedurende zijn detentie. De in artikel 4, vierde lid, Besluit Adviescollege

levenslanggestraften genoemde criteria, waaronder het recidiverisico en de delictgevaarlijkheid worden daarbij in aanmerking genomen.

Toegespitst op de persoon van verdachte en in het geval van oplegging van een levenslange gevangenisstraf heeft in het bijzonder nog het volgende te gelden. De beslissingen over het aanbieden van op rehabilitatie gerichte activiteiten worden pas in de loop van de tenuitvoerlegging van de levenslange gevangenisstraf genomen. Dat betekent voor dit moment - de fase van berechting door de rechtbank - dat áls die levenslange gevangenisstraf wordt opgelegd het hoogst onzeker is hoe dat aanbod vorm krijgt. Dat geldt eveneens voor de mogelijkheden die openstaan voor verdachtes behandeling, ook al zien de deskundigen aan verdachtes persoonlijkheidsproblematiek te relateren hobbels, die in dat verband moeten worden (weg)genomen. Weliswaar achten de deskundigen slechts een behandeling in een opgelegd kader aangewezen, de modaliteit van TBS is door hen geadviseerd indien en voor zover het streven is betrokkenen uiteindelijk te laten resocialiseren.

De rechtbank stelt vast dat in het geval van de oplegging van een levenslange gevangenisstraf aan verdachte ingevolge de regeling in het Wetboek van Strafvordering (Boek 6, Hoofdstuk 2) aan hem ook in het bestek van de tenuitvoerlegging daarvan de noodzakelijke (psycho)medische of psychiatrische zorg en behandeling wordt geboden. Zo nodig gebeurt dat ook buiten de inrichting waar de straf ten uitvoer wordt gelegd. In dat licht en in het perspectief van tijdsverloop bezien gaat het dus om toekomstige onzekere gebeurtenissen. Het is daarom niet zo dat door de rechtbank al nu moet worden aangenomen dat die hobbels, niet kunnen worden (weg)genomen.

Dat betekent dat in het licht van wat door de raadsman is aangevoerd niet kan worden gezegd dat op dit moment – in de fase van berechting door de rechtbank – het opleggen van de levenslange gevangenisstraf in strijd is met artikel 3 EVRM. Ook dit onderdeel van het verweer slaagt niet.

Eindconclusie

De rechtbank heeft uiteengezet dat en op welke gronden het de oplegging van een levenslange gevangenisstraf aangewezen acht. De rechtbank heeft vervolgens het straftoemettingsverweer in al zijn onderdelen verworpen en heeft aan verdachte een levenslange gevangenisstraf opgelegd.

Einde samenvatting